

Trampar nya stigar

Trots inre och yttre motstånd
– idag är Sema Teymur präst.

Allt ljus på kulturarvet

Kyrkliga kulturarvet i fokus när Strängnäs stift är värd för nationell konferens.

Hon skriver nya psalmer

Kantorn Jenny Nordström har varit med och skrivit tre psalmer som tävlar om plats i nya psalmboken.

Gränsöverskridande vänskap

Prästen Catharina och pingtvännen Gunnar tycker att relationen mellan kyrkorna berikar. Tema om ekumenik.

act
Svenska kyrkan

GE EN GÅVA FÖR VÄRLDEN

Vi lever alla under samma himmel och har samma rättigheter.
Men beroende på var vi föds ser verkligheten olika ut.
Det kan vi aldrig acceptera.

Som månadsgivare tar du ställning för alla
människors rätt till ett värdigt liv. Bli månadsgivare!

Skanna koden!

svenskakyrkan.se/act

tryggt
givande
givasverige

90 SVENSK
INSAMLINGS
KONTO KONTROLL

Foto: Saw-At-Khee Chea / IMF Myanmar

STRÄNGNÄS STIFTSTIDNING

Portalen kommer ut med fyra nummer per år och delas ut till anställda och förtroendevalda i Strängnäs stift.

Upplaga: 3 600 exemplar
Utgives av stiftsstyrelsen i Strängnäs stift.

ANSVARIG UTGIVARE
Jimmy Åkerfeldt

REDAKTÖR
Marlene W Antonson
Strängnäs stift
0152-234 70

GRAFISK FORM
Linn Forsdahl
Strängnäs stift
0152-234 71

REDAKTIONSRÅD
Marlene W Antonson
Linn Forsdahl
Helena Inghammar
Agneta Larsson
Christina Södling

KONTAKT
Portalen
Marlene W Antonson
Box 84
645 22 Strängnäs
strangnas.portalen@svenskakyrkan.se
0152-234 00

HEMSIDA
svenskakyrkan.se/
strangnasstift

ADRESSREGISTER
Portalen skickas till anställda och förtroendevalda som finns inlagda i Kyrksam. Adressändringar görs av respektive församling.

OMSLAG
Sema Teymur
Foto: Magnus Aronson

PORTALEN

Håll utkik efter vårtecken

2025 känns så här långt inte särskilt nytt och fräscht, mer något avdankat. Världsläget. Skjutningen på Risbergska skolan i Örebro. Många känner oro och sorg. Vi får möta det tillsammans. Parallellt så frösår vi och ser nya skott skjuta upp. Påminner oss om att våren är i antågande. I Portalen vill vi berätta om människor och gemenskaper som växer och frodas.

MARLENE OCH LINN

Tillsammans är bra i en orolig tid

I Strängnäs stiftspastoral står att det är angeläget att stärka kyrkans enhets- och gemenskapsdimensioner i en samtid med samhällelig fragmentering och social isär-dragning. I år planeras flera möten som främjar detta.

I april äger en nationell kyrklig kultur- arvskonferens för samrådsgrupper i hela landet rum i Strängnäs och Eskilstuna med temat *Ett levande kulturarv* i en föränderlig tid.

I juni är det präst- och diakonmöte, och efter sommaren möts församlingspedagoger och kyrkomusiker. Överläggningarna som leds av biskop Johan sker vart fjärde år och i år reflekterar vi kring *ondska*. Gemensamma överläggningar är inget nytt. År 325 hölls kyrkomötet i Nicea och 1925 det ekumeniska Stockholmsmötet om fred. Samma strävan aktualiseras i den Ekumeniska veckan i Stockholm i augusti. Då bjuder också Svenska kyrkans biskopar in till ungdomsmöte.

JIMMY ÅKERFELDT, STIFTS DIREKTOR

Innehåll

4-5. Sagt vid kyrkkaffet.

6-10. Stifta bekantskap med: Sema Teymur.

11. Boktips.

12. Stiftet runt.

13. Följ med och be.

14-19. Tema: Kyrka tillsammans.

20-22. Fördjupning av Björn Cedersjö.

23. Sagt vid kyrkkaffet.

24-25. Så funkade det: Kulturarvet.

26. Nyfiken på: Jenny Nordström.

27. Kalendern: kurser och utbildningar.

28. Biskop Johan skriver.

Denice tipsar om bra läsning

Jag vill gärna tipsa om Sema Teymurs intressanta resa från en ortodox bakgrund till att bli präst i Svenska kyrkan.

Bekanta dig med allt som händer på "Stiftet runt". Där hittar du olika intressanta hållplatser med allt från konserter och föreläsningar till bakning och mer därtill.

Ta del av Kyrkoherde Anders Lennartssons berättelse om hur samarbete mellan olika kyrkor i Örebro underlättade krishanteringen efter den ödesdigra skolskjutningen.

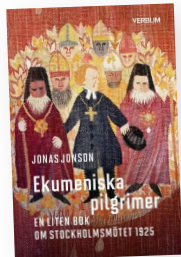
DENICE SUNDSTRÖM,
LÖNEADMINISTRATÖR OCH REDOVISNINGSEKONOM

Stockholmsmötet då och nu

I sommar är det 100 år sedan det unika Stockholmsmötet 1925 ägde rum. Jonas Jonson, biskop emeritus i Strängnäs stift, och Jan Eckerdal, direktör för teologi på Sveriges Kristna råd, ger olika perspektiv på varför vi nu firar det ekumeniska året.

TILL EKUMENISKA

årets början utkom två böcker: *Detta är endast en begynnelse* (Artos), en bred antologi utifrån Stockholmsmötet, som

Jan Eckerdal varit med och redigerat och *Ekumeniska pilgrimer* (Verbum), där Jonas Jonson skriver om själva mötet som blev en historisk vändpunkt. Många enskilda kristna och frivilliga organisationer hade tidigare arbetat för de kristnas enhet, sociala

rättvisa och fred, men här samlades utsedda delegater från de ortodoxa och evangeliska kyrkorna som sådana till gemensam bön och överläggningar om kristenhetens gemensamma uppdrag i världen.

– Det hade tagit ett decennium för ärkebiskop Nathan Söderblom att tillsammans med andra kyrkoledare organisera mötet. Han hade en nästan obegriplig målmedvetenhet och satsade all sin kraft på att väcka kyrkorna till ansvar för freden och få dem att samarbeta med varandra, säger Jonas Jonson.

– Han lyckades samla 650 delegater, varav ett drygt 60-tal var kvinnor. Att få med patriarken Photios av Alexandria, som spelade en central roll för att ge mötet legitimitet och förankring var ett diplomatiskt mästerverk. Söderblom fick nästan hela Sverige på fötter. Mötet bekostades med enskilda donationer. Stockholm stad, Kungäuset, Televerket och SJ, Stockholms församlingar, Uppsala universitet och volontärer av alla slag ställde upp. Och tidningarna skrev spaltmeter varje dag.

Under mötet avhandlades mängder av sociala frågor, exempelvis arbets-

lagstiftning, rättsfilosofi, familj, skola och nykterhet samt Nationernas förbund och den internationella rättsordningen.

– Efter kriget hade särskilt fransmän och tyskar nästan inte kunnat tala med varandra. Men mötets festliga inramning, gemensamma gudstjänster och delade måltider löste upp knutarna. Alla såg varandra, erkände varandra som kristna systrar och bröder, och vände blicken framåt, mot Guds rike.

– För deltagarna blev mötet oförglömligt. Där föddes den ekumeniska rörelsen och kyrkorna vaknade upp. De var inte till för sin egen skull utan för världens liv. Det viktigaste med Stockholmsmötet var inte vad som beslutades utan att det ägde rum.

Den viktigaste frågan var freden, och behovet av enhet var vid tidpunkten stort. Jonson beskriver hur Mussolinis svartklädda fascister marscherade i Rom samtidigt som delegaterna tågade in i Stockholm.

DEN 18–24 augusti 2025 högtidlighålls hundraårsminnet av mötet och fokus är återigen på fred och gemenskap.

– Precis som 1925 präglas vår tid av polarisering och krig, och vi behöver påminna oss om uppdraget att vara en enande kraft och inte splittrande, säger Jan Eckerdal på Sveriges kristna råd som är arrangör av det ekumeniska året.

Mötet 1925 hade fokus på världens nöd och blev upprinnelsen till det som senare blev Kyrkornas världsråd och den ekumeniska rörelsen. Jan poängterar vikten av fortsatt engagemang för internationell ekumenik, men hoppas också att det ekumeniska året ska bidra till att den lokala ekumeniken fördjupas.

– De lokala kyrkorna är en viktig del av fredsarbetet.

Under veckan blir det initierade seminarium, gudstjänster, bönekvällar, tid för samtal och reflektion.

– Vi kommer att märkas i staden när det blir pilgrimsvandring till Kungsträdgården och en eftermiddagsfestival, berättar Jan som är glad att repre-

Ärkebiskop Nathan Söderblom.

FOTO: UPPSALA

UNIVERSITETSBIBLIOTEK

sentationen av kristna nu är ännu bredare.

– 1925 var det stora att ortodoxa fanns på plats, och det kommer de vara också i år. Bland annat kommer den ekumeniske patriarken, som är den främste ortodoxe ledaren, att närvara. Men nu är även Katolska kyrkan och pingströrelsen med i Sveriges kristna råd. Det firar vi med en Ecumenical Celebration i just Filadelfiakyrkan.

Högtidsgudstjänsten i Storkyrkan TV-sänds och det mesta som händer är öppet för den som vill, i mån av plats.

Ekumeniska vallfartsgudstjänster i pingst

2025 INFALLER pingsthelgen samtidigt för hela kristenheten. Pingstagens traditionella vallfartsgudstjänster i Strängnäs stift firas i år tillsammans med kristna från andra trossamfund.

Gudstjänsterna i Riseberga klosterruin i Närke och Vårfruberga klosterruin i Sörmland senareläggs till klockan 16 så att de som vill även kan fira gudstjänst i sin egen kyrka. Mer info om gudstjänsterna, och möjligheten till gemensam pilgrimsvandring läggs upp på www.svenskakyrkan.se/strangnasstift när det närmar sig.

Genom att sätta igen diken återvätas marken till nytta för klimatet.

FOTO: BJÖRN EEK

Återvätning ska gynna biologisk mångfald

GENOM ETT återvätningsavtal med Skogsstyrelsen har Prästlönetillgångar i Strängnäs stift under hösten genomfört återvätning på fastigheten Vingåker Söder-spånga 2:12, strax söder om Vingåker. Dikade torra marker släpper igenom mycket växthugaser när torven bryts ner och genom att sätta igen, plugga, diken höjs grundvattennivån, torven blir våt

och utsläppen av växthusgaserna minskar kraftigt. Med tiden återskapas en sumpskog med värden även för den biologiska mångfalden.

Dikespluggningen genomförs och bekostas av Skogsstyrelsen som även ger viss ekonomisk ersättning då marken får sänkt bärighet och skogstillväxt till följd av dikespluggningen.

Vänstiftet Truro får ny biskop

UNDER VÅREN får vårt vänstift i Truro en ny biskop, David Williams. Biskop David som varit församlingspräst i över 25 år ser fram emot sitt nya uppdrag:

– Jag är innerst inne en församlingspräst. Jag vill fortsätta att arbeta för att de lokala församlingarna ska blomstra.

Församlingen är livsviktig för ett lokalt samhälle, det är en plats där vi möter Gud. Det är en plats där du blir uppmuntrad och tröstad när du har problem. Det är också en plats där vi utmanas och lär oss att leva i Guds ljus.

Strängnäs stift välkomnar den nya biskopen!

David Williams.

Välkommen!

Ny på stiftskansliet

Towa Hellström,
Administratör
prästlönetillgångar.

Stjärnholm dubbeljubilerar

DEN 13–14 SEPTEMBER firar Stiftsgården Stjärnholm 80 år och Livets kapell 30 år.

På programmet står bland annat seminarier, historisk vandring, festmässor med biskop Johan och roliga aktiviteter för alla åldrar i parken.

– Lördagen blir en dag när vi i tacksamhet blickar bakåt i historien, berättar stiftsgårdschef Henrik Rudsäter.

– Under söndagen ser vi framåt och utåt. Vart är vi på väg? Var vill vi som kyrka och stiftsgård vara när det är dags för stiftsgården att fylla 100?

Mer information om programmet samt info om mat och logi finns på stiftsgårdens hemsida. Bokning via Trippus senast 10 augusti 2025 (för deltagande i programpunkter krävs ingen anmälan).

Lär känna Bibelns karaktärer i strategispel

I APOSTLASPELET (Argument förlag) gäller det att fylla båten med lärjungar så snabbt som möjligt. Förutom de tolv lärjungarna Jesus valde ut finns en mängd personer från Nya testamentet. Deras inbördes relation och karaktärsdrag ger för- och nackdelar. Strategen kan, med lite tur, dra nytta av evangelisten Filippus teleportörförmåga eller Jesus uppståndelse. Spelet passar för spelare som är 8 år och uppåt. En spelomgång tar 20–40 minuter. Ett annorlunda sätt att lära känna karaktärerna i Bibeln.

PLANERAR DIN församling en energieffektivisering? Se om ni uppfyller villkoren för att få hjälp med finansiering. **Sista ansökan 13/6.** Mer info på Kornet.

Gör sig redo att *bygga broar*

"Kan en kvinna bli präst? Nej! sa jag först".

Sema Teymur skrattar. Hennes väg till att bli präst i Svenska kyrkan har varit krokig och började i en by i Turkiet i en familj som var ortodox kristen. I dag är hon färdig präst och hoppas kunna bli en brobyggare mellan olika kristna och olika kulturer.

TEXT: INGER ALESTIG / FOTO: MAGNUS ARONSON

ATT MÖTA SEMA Teymur är som att komma till en frisk och glittrande bäck mitt uppe på ett kalvfjäll. Hon har ett stort och smittande skratt, och berättar livfullt och med små humoristiska detaljer om sitt brokiga liv – som inte alltid varit en dans på rosor. Men på något sätt tar glädjen alltid över i slutändan och det ger värme och ny energi att samtala med henne.

Vi sitter i familjens villa, omgiven av öppna fält och en sjö. Sema bjuder på kaffe och traditionella kryddiga kakor. Familjen bor strax utanför Södertälje. I dessa trakter har Sema bott sedan hon först kom till Sverige på luciadagen år 1992.

– Då visste jag ingenting om Sverige, jag fattade inte ens vad Lucia var för något, säger Sema och börjar berätta. Först om en barndom långt ifrån den svenska vardag som hon, hennes man och deras tre barn lever i nu.

– **VI BODDE I** Turkiet. Min pappa var bonde och alla sju barn behövde hjälpa till. Min bror vaktade fåren, andra fick hämta vatten. Min roll var att ta hand om farmor, som hade dålig syn. Jag fick vara hennes ögon.

– Du vet, lägger hon till, idag blir Bibelns berättelser så levande för mig, för den värld som skildras där med bönder och får och herdar – det var min värld också!

Sema Teymurs familj var syrisk-ortodoxa kristna, och trots att de kunde leva sida vid sida med muslimer i Turkiet hade kristna inte samma rättigheter som muslimer. Sammantaget gjorde otryggheten för de kristna att fadern ville att familjen skulle lämna landet. De kom till Österrike, där det fanns släktingar. Sema var sex år gammal och resan dit var lång och farofylld.

– Jag fick känna på hur det är att vara flykting. Jag mårde illa under hela resan. När vi kom fram till Wien till sist fick vi bo väldigt trångt, men vi var så glada över att vara förenade. Varje gång jag idag ser en film där människor återförenas gråter jag av glädje.

SÅ SMÅNINGOM BLEV livet lättare, hon gick en lärlingsutbildning inom handel och fick jobb i en skoaffär. Ibland kom det bekanta och hälsade på. Bland de bekantas barn fanns hennes nuvarande man Simon. De lekte ihop, men såg sedan inte varandra på många år. Men en dag kom Simon tillbaka till Wien och deras möte, nu som ungdomar, ledde till att Sema fick en fråga om att åka till Sverige och känna sig för, kanske vore han en bra man för henne? Hon var först motståndare.

– Det skulle ju bli ett nytt land igen, nytt språk, nya utmaningar. Men se-

Fakta:

Namn: Sema Teymur.

Ålder: 53 år.

Familj: Maken Simon och barnen Isa, Zerina och Anna Maria.

Aktuell: Påbörjar sin första komministertjänst i Östertälje församling.

Hobbies: Läsning, främst andliga eller teologiska böcker, bland annat missionärens vittnesbörd. Några böcker som gjort intryck är Stanley Jones, Nyckel till livet, Påve Shenouda III bibelundervisning om andliga frukter, och Jesus enkla betraktelser över frälsaren av en munk från östkyrkan.

Första gången Sema hörde en kvinnlig präst predika var i Alla Helgons kyrka i Östertälje. Idag är hon själv präst i församlingen: Det är Guds vilja och också min önskan att många ska komma till tro på Jesus.

► dan tänkte jag att jag tycker ju om honom, och det känns tryggt. Så jag tog risken. Vi förlovade och gifte oss också ganska snart.

DEN FÖRSTA TIDEN i Sverige blev utmanande. Hennes man hade en pizzeria tillsammans med sin bror och den krävde sitt.

– Han jobbade jättemycket och jag var inte glad över det, det var så enkelt. Första året i Sverige gick jag på SFI (Svenska för invandrare, red anm.) men blev samtidigt gravid. Det var viktigt för mig att lära mig språket och klara mig på egen hand.

Sema var hemma två år med det första barnet, sedan blev det Komvux, arbete på ICA och i en lunchrestaurang nära Skanstull.

– Men jag ville ha ett jobb där jag kunde trivas. Jag studerade på Komvux vid Tumba gymnasium och tänkte att socialpedagog lät spännande. Så jag började en utbildning på Hagabergs folkhögskola.

Vid det här laget hade Sema och hennes man varit gifta i runt femton år. Deras relation var ansträngd: äldste sonen utreddes vid fyra års ålder och fick en diagnos inom autismspek-

trum. Sema och hennes man bearbetade detta på helt olika sätt, vilket ledde till stora slitningar dem emellan. Sema kände sig uppgiven och sliten, färdig att ge upp äktenskapet.

– Vi hamnade i en krissituation. Skulle jag lämna min man? Skulle en skilsmässa lösa problemen? På folkhögskolan mötte jag en kvinna som en dag kom fram och sa:

– Hur mår du Sema? Hon såg att jag var ledsen.

Kvinnan lyssnade på Sema. Hon kände igen Semas frustration, även hon hade en gång bestämt sig för att skilja sig. Men i den situationen hade hon mött en präst som uppmanat henne att läsa Bibeln och lyssna på vad Jesus har att säga. I Je-

sus hade hon mött en så otrolig kärlek vilket förvandlade hennes liv och även äktenskapet blev som nytt.

Sema minns att hon frågade:

– Tror du att det också skulle kunna hända mig? Kvinnan svarade:

– Ja, Sema, för den här mannen Yes-hua är väldigt speciell. Han vet allt om dig, han vill hjälpa dig och kan förvandla ditt liv.

Kort därefter gick Sema Teymur och köpte sin första svenska Bibel. Det blev en vändpunkt och kom att för-

vandla hela hennes liv. Hon beskriver hur tiden som följde var som en förälskelse. Hon ville bara veta mer och mer om mannen Jesus från Nasaret.

– Min bild av en hård och dömande Gud förändrades när jag läste om Jesu kärlek i Bibeln. Jag behövde inga omvägar genom helgon eller gärningar längre.

Sema kände att hon fick förlåtelse. Hon behövde inte längre vara så duktig. Ja, hon kunde till och med lämna över sin oro för barn och familj till Gud.

– En tung last föll ifrån mina axlar. Jag förlät min man och jag bad för honom och min släkt. Den tiden såg min man en förändring i mig. Han upplevde mig lugnare och mer fridfull.

Sema och Simon brukade följa syrisk-ortodoxa traditioner. De var vana vid att fira kristna högtider och Semas pappa är sedan många år tillbaka liturg och diakon i syrisk-ortodoxa kyrkan i Wien.

– Jag var ju ortodox och kristen. Alla dop och traditioner vi hade handlade mycket om gemenskap och identitet. Man skulle fasta tillsammans och fira påsk tillsammans. Jag blev ofta arg och ledsen över att Guds folk hade låtit Jesus bli korsfäst. Då förstod jag aldrig att hans död på korset blev allas räddning.

TIDEN SOM FÖLJDE innebar en rad beslut både för familjen och för Sema personligen. Sema läste Bibeln och teo-

”Vi hamnade i en krissituation. Skulle jag lämna min man? Skulle en skilsmässa lösa problemen?”

logisk litteratur. Men hennes man var till en början inte intresserad av att själv läsa Bibeln.

– Han sa att han tyckte att läsa böcker var tråkigt och att han inte orkade. Han trodde att han hade dyslexi. Men nu...!!

Sema skrattar till, ett ljus och befriat skratt.

– Jag rekommenderade honom att läsa några verser i taget. En dag läste han Fader Vår, och förstod orden! Han undrade om det var samma bön som han rabblat tidigare i många år på arameiska utan att förstå innebörden. Ja, sa jag.

Simon fick en egen relation till Jesus, och idag, säger Sema, är han den som läser mest i familjen. De fortsatte att ibland gå till syrisk-ortodoxa kyrkan. Där hålls gudstjänsterna på arameiska och predikningarna kan vara på flera olika språk.

– Jag älskar många sånger och hymner men förstår tyvärr väldigt litet av vad som sägs.

Sema började nu söka sig till andra kyrkor: Svenska kyrkan och frikyrkor som Equmeniakyrkan.

– Jag är en öppen och nyfiken människa. Jag upptäckte att det finns mycket gott i alla kyrkor. Jag lärde mig något nytt och gott av varje sammanhang, säger hon. I Svenska kyrkan upplever jag delaktighet och det predikas om Guds kärlek och nåd.

Hon blev både överraskad och tagen av att kvinnor kunde bli präster i Svenska kyrkan.

– Första gången jag lyssnade på en kvinnlig präst som predikade satt jag i kyrkbänken på Alla Helgons kyrka i Östertälje och tårarna bara rann. Prästen predikade så bra och sa saker som jag behövde höra just då.

Sema konstaterar att det hände mycket inom henne under denna tid för ett tiotal år sedan. Hon ville fortsätta sin resa med Jesus och blev tipsad om att studera teologi vid Enskilda högskolan, EHS, i Bromma. Då hade hon också hunnit se hur Svenska kyrkan i sitt sociala arbete i Sankta Clara i Stockholm hjälpte utsatta människor. När hon såg de långa köerna utanför kyrkan tänkte hon ”det här är himmelriket”. Nu ville hon bli diakon.

STUDIERNÄR VAR TUFFA, och Sema fick ta fram det som man anar finns bakom hennes öppenhet och ljusa skratt:

När Sema började läsa Bibeln på svenska kände hon för första gången vad det var att vara älskad av Jesus. Det förändrade hennes person.

en stor portion envishet.

– Ja, det ska vara allt eller inget! Säger hon och ler.

När hon sökte blev hon dock inte antagen. Sema blev ledsen och besviken men samtidigt tänkte hon: ”Gud,

om du har en plan för mig, visa mig den”. Hon fortsatte läsa teologi i Bromma, men det var kämpigt och hon funderade på att hoppa av flera gånger. Vad skulle hon nu kunna bli? ”Präst”, sa en av hennes lärare. ”Nej, ►

Hur kunde svenska kvinnor tro att de kunde bli präster? Sema var skeptisk när hon gick i närkamp med Paulus texter om kvinnan men såg sedan frågan på ett annat sätt.

► det kan jag väl inte bli – jag är kvinna. Paulus säger ju att det inte går!” svarade Sema.

Hon blev utmanad att djupstudera Paulus och tog de texter där det talas om att kvinnan ska tala i församlingen.

Du tog de svåraste texterna?

– Ja! Jag tänkte att jag måste förstå varför de här kvinnorna i Sverige tror att de kan bli präster. Vad är det som har förändrats, de måste ha upptäckt något som jag ännu inte sett. Och kvinnor är ju duktiga präster!

Hon läste texterna noga, och hitta de förklaringar till att det går att tolka texterna på olika sätt, alltså i sin kontext. Att Gud kallar både män och kvinnor som är villiga att följa honom. Hon började tänka att hon faktiskt kunde bli präst. Med tiden växte både hennes inre och yttre kallelse till präst. Men vad skulle hon säga till sin man och till sin släkt?

– I början skakade släkten på huvudet. De sa att jag blivit påverkad av svensk kultur. De undrade om hela kyrkan under 2000 år haft fel gällande kvinnliga präster?

Under en tid vägrade hennes pappa att prata med henne. Hon hade skämt ut honom, det är en stor synd för kvinnor att bli präster tyckte han.

Motståndet från föräldrar, syskon och från maken var svårt, men med tiden kom motståndet att förvandlas till acceptans. Och – viktigast av allt – hon fick stöd av Simon.

– Utan det stödet hade jag fått det väldigt svårt. Nu är min man jättestolt över mig och han förstår att jag har fått min kallelse av Gud.

– De dubbla identiteterna krockar ibland fortfarande, säger hon. Det bråkar lite inuti, men så får det vara.

– Jag har lärt mig att hantera det. Jag är den jag är och jag försöker vara mig själv. Det handlar om min identitet och tillhörighet, min bakgrund, min kultur, min familj.

IDAG ÄR SEMA Teymur 53 år gammal och färdig präst. Hon har precis avslutat sitt pastorsadjunksår i Salems församling och påbörjat sin första komministertjänst i Östertälje församling. Och det som tidigare har känts som en belastning, de på ett sätt dubbla identiteterna, har allt oftare blivit en rikedom. Sema Teymur är i dag en av få svenskkyrkliga präster i Sverige med syrisk-ortodox bakgrund.

– Det har börjat sprida sig att jag har blivit präst, och en del syrisk-ortodoxa kvinnor hör av sig till mig.

Några av dem läste före mig på EHS, men har inget arbete eftersom det inte finns någon tjänst för kvinnor i den syrisk-ortodoxa kyrkan än. Ibland får jag höra om deras längtan och vi ber tillsammans om öppna dörrar i framtiden. Jag säger till dem att det kommer att ta tid innan kyrkan börjar låta kvinnor ta plats så jag råder dem att hitta andra vägar, att ge sig ut, att arbeta.

I grund och botten, menar hon, finns det mycket mer som förenar oss kristna än det som skiljer. När hon gick på folkhögskolan formades tanken om att vara brobyggare. Det finns en nyckelvers som har blivit hennes ledord inför denna utmaning: ”Ingen håller nytt vin i gamla skinsäckar. Om man gjorde så, skulle vinet och säckarna förstöras. Nej, nytt vin håller man i nya säckar” (Mark 2.22).

”Bro” är ett nyckelord för henne, betonar Sema.

– Jag vill se det goda i människor och jobba med relationer. Men det kommer kräva sitt. Det finns olika traditioner, men i slutändan har vi samma längtan. Vi behöver alla hopp och vi vill leva ett meningsfullt liv och det kan vi hitta när vi har en levande relation till Jesus.

Fastebok talar sant om livet

Gud är inte plåstret
Ärkebiskopens fastebok
Tomas Andersson Wij
(Verbum 2025)

Så är vi då i fastetiden igen. Tid för reflektion och återhållsamhet. Det är ju en del av kyrkoåret som kräver mycket av oss. I år kan alla som vill, få hjälp av Tomas Andersson Wij, artist och låtskrivare. I årets fastebok lyfter han fram

skavet i sin egen relation till den kristna traditionen, men också glädjen och tilliten i sin egen tro. Det gör att han talar sant om livet, sitt eget och andras. Han gör det utan att förlora blicken på den som är större än allting. Han gör det utan att se ner på dem som han mött på trons väg och avvägar. Han säger mycket klokt för att belysa detta, bland annat: "Gud är alltid större än språket. Ändå behöver vi språket. Detta är vårt öde. Att betrakta Gud, det outsägliga, genom ordens radgaller. När religionen stelnar är det för att människan har börjat dyrka språket istället för det större som språket pekar mot."

Boken kan läsas i sin helhet, men det går alldeles utmärkt att ta ett kapitel i taget.

Låt Tomas Andersson Wij vara en medföljare på din väg genom fastan. En vän att hålla med, en vän att diskutera med. Men glöm inte, som Andersson Wij säger, att fastan och festen är beroende av varandra. Vi behöver insikten om "att de hör ihop, att den ena förutsätter och fördjupar den andra".

MAGDALENA ÖHRLING

Tonsatt frälsarkrans som berör

Pärlornas sånger och Pärlornas sånger Andaktsbok
Martin Lönnebo (Verbum 2025)

Att skriva en recension när man har tappat rösten har sina poänger. När man måste vara tyst är det en välsignelse att ta del av de två nytvignade böckerna av Martin Lönnebo som ges ut postumt. Böckerna innehåller nio andakter baserade på Andens frukter; kärlek, glädje, frid, tålamod, vänlighet, godhet, trofasthet, ödmjukhet och självbesinning. De sjungande pärlorna i Frälsarkransen har tonsatts av Helena Ritzén, musiker i Linköpings domkyrkoförsamling och illustreras av ikonograf Christina Lundström.

Andaktsboken som bygger

på Pärlornas sånger har bearbetats i Linköpings kloster av Therése Olsson och Helena Ritzén. Båda böckerna är adresserade att användas både i församling, hemmet, pilgrimsvandringar och att gärna ledas av lekmän.

Pärlornas sånger har både Preludium och Postludium som rymmer Martin Lönnebos tankar. Dessa tankar är så tänkvärda att det många gånger räcker att ta en enda mening och stanna vid den.

Många av Lönnebos tankar handlar om vår värld och vårt ansvar att förvalta den och varandra: "Jorden kan inte räddas om det inte

finns mogna, icke-egopräglade människor som vill och kan ta ansvar". "När mörkret drabbar, håll fast vid din tro på ljuset".

Pärlornas sånger avslutas med Tack. Dessa tack berör mig och är en hel andakt i sig. Tacket inleds med orden: "Du är gränslös. Du är nära. Du är ljus. Och jag är din".

Ta del av Pärlornas sånger. Det är pärlor som berör.

MARIA SÄFSTEN

Recept för storkok underlättar för församlingar

Kyrkans gröna kokbok
Redaktör Jenny Högberg
(Argument förlag 2024)

Som församlingsvärd i Stallarholmens församling har jag fått möjligheten att läsa och provlaga recept från Kyrkans gröna kokbok, 50 helvegetariska recept för kyrkkaffe, läger, soppluncher och mycket mer. Recepten i boken är beräknade för 20 personer, vilket räcker för de flesta

verksamheter i vår församling och det är bekvämt att slippa räkna om. När jag provade vegolagsagen stämde portionsangivelsen riktigt för hungriga konfirmander men det var ju ett gott betyg till lasagnen!

Layouten är praktisk där recepten ryms på en sida med en lista med ingredi-

enser i vänsterspalten och tillagningsinstruktioner i högerspalten. Om jag hade fått önska något hade jag gärna sett en klimatberäkning av recepten. I Stallarholmens församling bjuder vi för det mesta på vegetarisk mat i våra verksamheter av hänsyn till både planet och plånbok, och boken är en bra introduktion och inspiration för de som vill börja laga mer vegetariskt i sin församling.

CAROLINE MCGOVERN

Berörande utifrån Israel-Palestinakonflikten

Det var där vi mötte mörkret
Johan-Mathias Sommarström (Forum 2025)

I romanform får vi följa den unga israeliskan Noa som överlever terrorattacken mot musikfestivalen Nova och palestinske Amin som försöker skydda sin familj från kriget som följer i Gaza. Utrikeskorrespondenten Johan-Mathias Sommarström

har sagt om boken att han vill att människor ska ta till sig vad som verkligen händer, och boken skildrar det värsta man kan tänka om kriget, lämnar bilder på näthinnan man helst är utan. Men också huvudpersonernas tankar om det som sker, tankar om "den andre", kampen att leva vidare, Noa med minnena och Amin med den dagliga rädslan för döden. Jag är ändå klugen. Boken är en ro-

man som bygger på verkliga intervjuer och jag hade nog hellre läst intervjuerna. Karaktärernas tankar och känslor ger identifikation, det kunde varit jag, men minskar samtidigt känslan av autenticitet. Dock lärorik bok för att förstå konflikten bättre.

MARLENE W ANTONSON

Det här händer stiftet runt

Heliga danser

Öppen dansgrupp i Stora Mellösa församlingshem, alla är välkomna! Enkla, meditativa rörelser till musik under ledning av Tiina Virta. Måndagar kl. 18.30–19.30. **Kvismare församling.**

Kyrkloppet – för alla!

Barnvagn eller rullstol är inget hinder i Kyrkloppet som går av stapeln 24/5 och passar alla, oavsett erfarenhet av löpning. Det finns olika sträckor att välja mellan. Medalj och goodie-bag till alla som går i mål. Det finns korr och fika till försäljning. Anmäl dig via hemsidan. **Kumla pastorat.**

Musikal med Vox och Lux

På palmsöndagen 13/4 kl. 10 framför barnkören Vox och skapargruppen Lux musiken "Kungen är här". Välkommen att fira med oss och lyssna på medryckande sång under gudstjänsten! Adventskyrkan, **Hallsbergs församling.**

Visning av restaurering

Projektledare Lennart von Quanten och byggnadsantikvarie Max Laserna presenterar den stora restaureringen av Jäders kyrka, 4/5 kl. 15. **Kafjärdens församling.**

Musikgudstjänst med Boris René

Musikgudstjänst med artisten Boris René och Davids gospelkör, 13/4 kl. 18 i Askers kyrka. **Asker-Lännäs församling.**

Frukost med Röda korset i Afrika

Monica Pejovic, tidigare handläggare vid Röda korset berättar om sitt arbete i ett flertal afrikanska länder. Snavlunda församlingsgård, 12/4 kl. 9. **Askersunds pastorat.**

Stairway to Bach

"Rock classics with a hint of Bach". Orgelkonsert med professorn vid Det Kongelige Musikkonservatorium, Sven-Ingvart Mikkelsen. 11/5 kl. 18 i Olaus Petri kyrka, **Olaus Petri församling, Örebro.**

Välgörenhetskonsert på finska

Intäkterna går till Act Svenska kyrkans faste-kampanj. Fika 20 kr. Torsdags kyrka 28/3 kl. 17.30. **Torshälla församling.**

Vårkonsert med Sine Nomine

Kören Sine Nomine under ledning av Kefas Berlin bjuder på en stämningsfull vårkonsert med välkända vårsånger och nyskriven musik! 31/5 kl. 18 i Gåsinge kyrka, **Daga församling.**

Sommarkonsert

Mellösa hembygds- och kyrkokör med instrumentalister bjuder in till sommarkonsert i Mellösa kyrka, 25/5 kl. 18. **Mellösa församling.**

Kyrkobyggnadernas historia

Annika Eriksson berättar om, och leder samtal kring kyrkan och dess historia. Ingen anmälan. 5/5 Drop in från kl. 17–19.30. **Kiladalens församling.**

Earth Hour-konsert

Konsert i nedsläckt kyrka med ungdomskören Cantemus. Kostnadsfritt. 22/3 kl. 20.30–21.30 i Alla Helgona kyrka i **Nyköpings församling.**

Veckomässa i Taizéton

Välkommen till en enkel gudstjänst med meditativa sånger, tystnad och textläsning. Inspirerad av andaktslivet vid kommuniteten i Taizé i Frankrike. Torsdagar kl. 18 i S:t Ragnhilds kyrka, Södertälje pastorat.

Orgelfrossa

Orgelpärlor på landsbygden i Sörmland och Närke. Program finns på hemsidan. 21-27/4 i Mariefreds församling.

Melodikryssfrukost

Vi löser melodikrysset och äter en god frukost tillsammans. Kostnad: 40 kr. Lördagar, jämna veckor i församlingshemmet i Järna. Järna-Vårdinge pastorat.

Långfredagsvandring

Korsvandring med start vid församlingshemmet och avslut i Grödinge kyrka. 18/4 kl. 11. Grödinge församling.

Baka bröd till fasteinsamling

Kom och baka bröd till Act Svenska kyrkans fasteinsamling! Vi samtalar om olika sorters bröd, världsligt och andligt. 30/3 kl. 12-15 i församlingshemmet. Hölö-Mörkö församling.

Vila i varandet

Välkommen till en retreat i Vagnhärad, Hägerflychts minne, 5/4 kl. 9.30-16.30. Det blir en dag av varande, vila och återhämtning! Läs mer och anmäl dig via hemsidan. Trosa församling.

Stilla lördag

12/4 kl. 9.30-13.30 i S:t Botvids kyrka. Kroppsburen andakt/helig dans. Inga förkunskaper krävs! Anmäl dig till: sanna.laukkanen@svenskakyrkan.se. Oxelösunds församling.

Ekumenisk Emmausvandring

Vandra (1 km) som lärjungarna vandrade till Emmaus ovetande om att den uppståndne Jesus gick vid deras sida. 21/4 kl. 10-12 start vid S:t Botvidsgården. Vandringen går till Missionskyrkan där vi firar nattvardsgudstjänst kl. 10.30. Tystbergabygdens församling.

Följ med och be

*Gud, i en tid av oro ber vi dig:
Var oss nära Gud,
Vi behöver känna din omslutande lugna trygga famn.
Ge oss den kraft vi behöver för att se utanför oss
själva så att medmänsklighet, värme och omtanke får
segra över rädsla och hot.
Gud, hör vår bön
och svara oss när vi ropar.*

Diakonibloggen

Varje vecka ber vi i Strängnäs stift för ett kontrakt och för dess kontraktsprost, samt för församlingarna i kontraktet. Vi ber också för våra systerkyrkor i de länder som ingår i Borgågemenskapen och våra vänstift. Se vecka och kontrakt nedan.

Vecka 12, 20

Nynäs kontrakt, kontraktsprost Peter Mourath. Grödinge, Sorunda, Ösmo-Torö, Nynäshamn, Salem.

Enhörna, Hölö-Mörkö, Södertälje, Östertälje, Turinge-Taxinge, Överjärna, Ytterjärna, Vårdinge och Trosa.

Vecka 13, 21

Domprosteriets kontrakt, kontraktsprost Christoffer Lundgren. Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, Mariefred, Vårfruberga-Härad, Stallarholmen, Åker-Länna, Daga och Frustuna.

Vecka 17, 25

Rekarne kontrakt, kontraktsprost Markus von Martens. S:t Johannes, S:t Ansgar, Tunafors, Västra Rekarne, Torsålla, Hällby med Tumbo och Råby-Rekarne, Husby-Rekarne, Näshtulta, Kafjärden och Stenkvista-Årila.

Vecka 14, 22

Oppunda och Villåttinge kontrakt, kontraktsprost Tomas Holdar. Katrineholmsbygden, Björkvik, Västra Vingåker, Österåker, Flen, Helgesta-Hyltinge, Dunker-Lilla Malma, Mellösa och Bettna.

Vecka 18, 26

Norra Närke kontrakt, kontraktsprost Caroline Edlund. Adolfsberg, Almby, Edsberg, Långbro, Mikael, Mosjö-Täby, Örebro Nikolai, Örebro Olaus Petri, Knista, Axberg, Glanshammar och Tysslinge.

Vecka 15, 23

Nyköpings kontrakt, kontraktsprost Ylva Evensen. Kiladalen, Nyköping, Oxelösund, Stigtomta-Vrena, Tunaberg, Rönö och Tystbergabygden.

Vecka 19, 27

Södra Närke kontrakt, kontraktsprost Gunlög Axelsson. Ölund. Askersund-Hammar, Lerbäck, Snavlunda, Ramundeboda, Skagershult, Finne-rödja-Tived, Viby, Sköllersta, Hallsberg, Kumla, Hardemo, Ekeby, Asker-Lännäs och Kvismare.

Vecka 16, 24

Södertälje kontrakt, kontraktsprost Åsa Lindgren.

Tema: Kyrka tillsammans

2025 bjuder kyrkorna i Sveriges kristna råd in till ett ekumeniskt år med temat Tid för Guds fred.

Lika men olika utgör kyrkorna tillsammans Kristi kropp på jorden.

Portalen har gjort några nedslag i stiftet och kan konstatera att en bra kroppskännedom, och kroppskärlek, underlättar arbetet. Ofta är det underbart, som när hjärtat slår efter rask promenad, ibland kanske man måste plåstra om ett skav.

Oavsett vad vi tycker och känner om varandra så utgör kristna tillsammans kyrkan på jorden.

Fördjupning av Björn Cedersjö på sidan 20.

Ekumeniska kompisar

Mötet över samfundsgränserna har berikat prästen Catharinas och pingstvännen Gunnars tro. De tycker att det är viktigt för kyrkans uppdrag att visa att man inte bara tolererar varandra utan faktiskt tycker om varandra.

DET EKUMENISKA ÅRET har börjat och en av de första veckorna samlas kristna i Strängnäs i hemmen för att be tillsammans. Ikväll är det pingstvännerna Gunnar och Birgitta Karlsson som öppnat upp sitt hem. Om en stund kommer flera från pingstförsamlingen, Svenska kyrkan och Frälsningsarmén.

Catharina Carlsson, präst i Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, kommer tidigt för att de ska prata ekumenik. Hon och Gunnar har känt varandra i sex år nu, men deras vänskap och det ekumeniska bönemötet som väntar var ingen självklarhet när Gunnar växte upp.

– Det var ett helt annat klimat då. Det var inte så kärleksfullt mellan kyrkorna. Och när jag flyttade hit till Strängnäs 1974 möttes kyrkorna mest pliktskyldigt å tjänstens vägnar. Det var inte så hjärtligt och enkelt som nu. Nu är det hjärtats gemenskap, säger han.

När Catharina i Stockholm letade efter sitt sammanhang var tiden en annan. Hon var döpt och konfirmerad i Svenska kyrkan men bestämde sig för att undersöka andra kyrkor under gymnasietiden.

– Jag besökte olika frikyrkor och var ett tag i katolska kyrkan innan jag landade i Svenska kyrkan, men jag är starkt övertygad om att alla samfund tillsammans är Kristi kyrka, säger hon.

– Och jag har lärt mig vad ekumenik är här i Strängnäs, från Gunnar till exempel. Att vi kristna inte bara känner varandra utan tycker om varandra. Då blir vi mer trovärdiga.

Catharina och Gunnar har berikats av varandras sammanhang. Catharina var

exempelvis en återkommande predikant när pingstförsamlingen saknade pastor.

– När jag skulle predika för första gången så sa du ”inte för kort”, berättar Catharina med ett leende och låter inte helt missnöjd.

Hon trivs med lovsången och frimodigheten, att församlingen låter höra ett ”Ja” eller ”Amen” när hon predikar.

– Jag tycker det är ljuvligt att människor är med på ett annat sätt, säger hon.

OCH GUNNAR HAR fått en större förståelse för liturgin när han besökt domkyrkan.

– Första gången jag var med om att prästen meddelade syndernas förlåtelse så var det främmande, ”vem är du att göra det?”, men det är ju hela kyrkans uppgift faktiskt att tala om för den som vill ha förlåtelse att den är förlåten. Det är vårt huvuduppdrag.

Och det är kanske där ekumeniken spelar störst roll, inte för deras egen upplevelses skull utan i uppdraget att vara kyrka i Strängnäs.

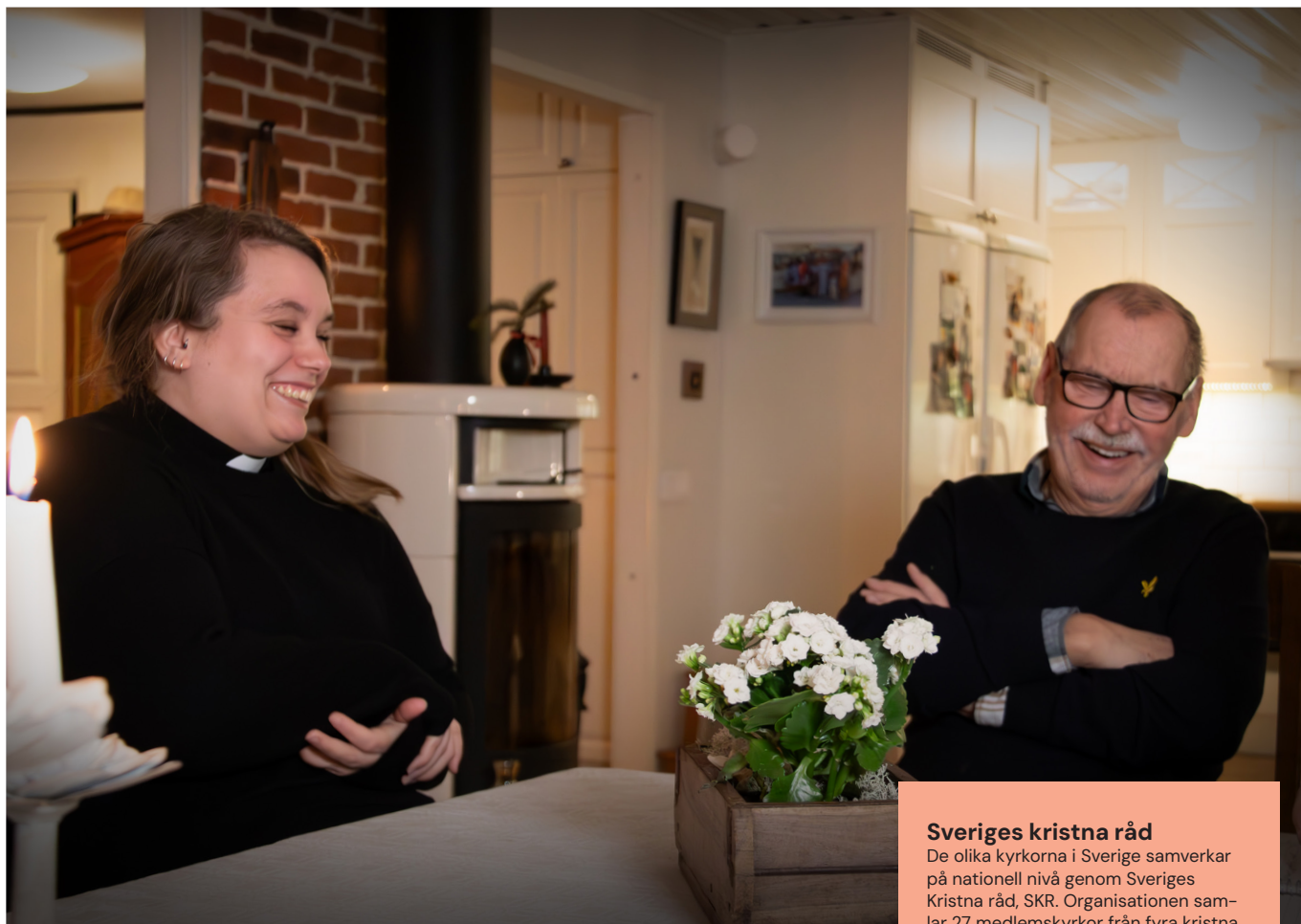
– En god ingång till ekumenik är att tänka att det finns någonting som är till välsignelse för Strängnäs i alla församlingarna. Här finns det någonting som berikar vår bygd och vår stad, säger Catharina.

– Jag är jätteglad för den ekumenik vi har idag. Vi konkurrerar inte med varandra utan samarbetar. En och en skulle vi inte räckta till för det diakonala behov som finns i Strängnäs, konstaterar Gunnar.

Även om enheten är viktig är skillnaderna inget problem menar de.

gör kyrkan trovärdig i samhället

De trivs i varandras sällskap, Catharina Carlsson, präst i Strängnäs domkyrkoförsamling med Aspö, och pingstvännen Gunnar Karlsson. Den kristna enheten kräver inte likriktade kyrkor men att man har en omsorg om varandra menar de.

FOTO: LINN FORSDAHL

– Vi gör uppdraget, men på olika sätt, och jag tycker att det är viktigt att värna församlingarnas egenart. En gemensam gudstjänst där vi alla har kompromissat så att den inte tillhör någon är inte bra. Då är det bättre att det är på olika och att det på något sätt vittnar om just den församlingen, säger Catharina.

Ekumeniken i Strängnäs är formaliserad, samfundsledarna ses en gång i månaden och Strängnäs kristna råd träffas

regelbundet, men den kommer också av sig själv. Därtill finns också katolska och ortodoxa grupper som möts regelbundet.

– Många människor rör sig mellan församlingarna, man är gränsöverskridande liksom. När ungdomarna tycker att gudstjänsttiden i Pingstkyrkan klockan 10:30 är förskräckligt tidigt så går de till Frälsningsarmén på eftermiddagen istället, konstaterar Gunnar.

MARLENE W ANTONSON

Sveriges kristna råd

De olika kyrkorna i Sverige samverkar på nationell nivå genom Sveriges Kristna råd, SKR. Organisationen samlar 27 medlemskyrkor från fyra kristna traditioner: den lutherska kyrkofamiljen, den katolska, frikyrkliga samt den ortodoxa- och österländska.

SKR är en mötesplats och samlande kraft för kyrkorna samtidigt som man fungerar som en gemensam röst i viktiga samhällsfrågor. Tillsammans bedriver kyrkorna genom SKR också diakonal verksamhet på sjukhus och inom kriminalvården.

Allt Sveriges kristna råd är och gör bygger på den kristna enhetstanken. Samtidigt värnas varje kyrkas speciella identitet och erfarenheter för att söka, uttrycka och fördjupa den kristna enheten, dela erfarenheter och tillsammans visa omvärlden på den tro som förenar och utmanar.

Läs mer på www.skr.org.

Premiär för ekumenisk ung

Unga från fem församlingar i Nyköping planerade och genomförde gudstjänsten. Olika traditioner och stilar möttes. Nu vill de göra fler saker tillsammans.

– **VI HAR SAMARBETAT** lite med några kyrkor tidigare men aldrig haft ekumeniska ungdomsgudstjänster och inte med så många olika kyrkor representerade, säger Karin Eckerdal som är diakon i Nyköping, så när vi skulle planera det ekumeniska året i Nyköpings kristna samarbetsråd bestämde vi oss för att göra just det. Vi samlade ett 15-tal ungdomar sista dagen på jullovet för att planera.

Hon berättar om ungdomar som efteråt har föreslagit att sådana här gudstjänster ska firas oftare, kanske en gång i månaden, och att en har lovat att gå fram för personlig

förbön om det momentet finns med i gudstjänsten i hemförsamlingen, ”för att visa hur man gör”.

– Det var många saker som var uppmuntrande, säger hon. De flesta stannade kvar länge efteråt – så många relationer, så mycket som händer! Och hos oss har vi pratat om hur våra ungdomar upplevde kvällen. Det är olika kulturer, det är en liten risk man tar, men de har sagt att det var jättemysigt, att det var en öppen stämning, att det kändes tryggt och att det var roligt att vara så många.

ANNA BRAW

1. Lovsångsteam från Hjortensbergskyrkan: Theodor Sal Svenska kyrkan och Tilda Edman från Hjortensbergskyrkan

”Det kändes att Gud är närmare”

Charbel Kasbateon, S:t Matteus syrisk-ortodoxa församling.

– Jag var sjuk vid planeringen, men fick veta när jag kom att jag skulle säga vad vi skulle göra, sjunga och be och så. Jag är social så jag tänkte: det blir bra!

– Vi från S:t Matteus var nog över 20 stycken, och åtta av oss sjöng Herrens bön på arameiska. Efteråt var det många som sa att det var så fint att höra den på Jesus språk. Resten av musiken hade de från Hjortensbergskyrkan. Sättet de spelar och sjunger är verkligen jättefint. Jag gick inte fram när det var personlig förbön, men det var fint, det kändes att Gud är närmare.

Rasmus Fuhrman, Filadelfiakyrkan, pingströrelsen.

– Ett gäng härifrån Filadelfia var med på den ekumeniska gudstjänsten. Jag var med och planerade, och i gudstjänsten var jag med under förbönsdelen. Det var väldigt många ungdomar som kom fram. Hjortensbergskyrkan ledde lovsången, och de ortodoxa ungdomarna sjöng Herrens bön – det var häftigt.

– Det blev väldigt bra. Det går att dra ihop alla: nu kör vi! Det är bra för ungdomarna att se att vi vill det som är allas, och våra ungdomar träffade många som de kände.

Loke Henricson, Hjortensbergskyrkan, Equmeniakyrkan.

– Jag tyckte att gudstjänsten blev jättebra. 50–60 av våra ungdomar var med. Det var nyttigt och uppmuntrande – att se att det finns andra kristna, att utmanas och utmana varandra. Vårt lovsångsteam ledde musiken utom Herrens bön som en syrisk-ortodox grupp sjöng. Jag gillade det – det var annorlunda på ett bra sätt! Jag tror att det var bra att vi började med att göra något tillsammans och att vi hade fokus på det gemensamma. Efterhänget i källaren var viktigt – att kunna prata, ställa frågor, knyta nya band.

domsgudstjänst

1. Isac Billing, Anna Friberg, Hedvig Saltell, Charlie Alesand och Adam Olsson. 2. Liv Shayegh från Katolska kyrkan. 3. Anton Fust, pastor i Pingstkyrkan i Katrineholm predikar. 4. Bönestation.

Cecilia Sundkvist och biskop Johan Dalman. FOTO: LINN FORSDAHL

Häng med biskop Johan i sommar!

I augusti bjuder biskop Johan, tillsammans med Svenska kyrkans övriga biskopar, in ungdomar mellan 16–30 år till ett stort ungdomsmöte i Stockholm.

BISKOPARNAS UNGDOMSMÖTE

22–24 augusti är en del av det stora ekumeniska ungdomsmötet Reach for peace, som pågår under den ekumeniska veckan. Stiftspedagog Cecilia Sundkvist är kontaktperson i Strängnäs stift.

– Det här är något helt unikt, det har aldrig hänt förut att biskoparna bjudit in Svenska kyrkans ungdomar att mötas så här. Och Reach for peace som vi är en del av är också helt unikt. Att ungdomar från hela Sverige och så många samfund träffas på det här sättet. I år är verkligen ett speciellt år – missa inte den här chansen!

Mötet är för unga som tillsammans med andra vill fördjupa tron och uppleva att Svenska kyrkan är större än den egna församlingen och stiftet. Förutom samlingarna inom biskoparnas ungdomsmöte blir det bland annat ekumenisk lovsångsgudstjänst i Storkyrkan, kvällscafé i Filadelfia Convention Center och fredsfestival i Kungsträdgården.

Mer information och anmälan finns på www.svenskakyrkan.se/strangnasstift och på Kornet.

FOTO: CAROLIN ERICSON

FOTO: LINA BJÖRKBORG

Julia Axelsson, Nyköpings församling.

– Jag går i nian och konfirmerades i somras, och nu är jag med på Konfa 2.0 och är ung ledare i Nyköpings församling. Jag och min kompis tog fram bönestationer.

– Gudstjänsten blev roligare än jag hade trott – vi var jättemånga, och det var ganska fartfyllt. Jag hälsade inte på så många, jag var lite blyg, men jag delade ut bibelverser.

– Det är bra att lära sig olika sätt att fira gudstjänst och lära känna andra. Personlig förbön var nog det bästa jag har varit med om! Sedan har jag försökt säga hej i skolan.

Kristian Divander, S:ta Anna Katolska kyrkan.

– Vi var fem personer från min församling. Jag läste ur Johannesevangeliet och berättade om min tro, det har jag aldrig gjort tidigare.

– Påven sa nyligen att i oroliga tider är det viktigt att människor håller ihop, särskilt kristna, och jag vill betona vikten av enhet mellan kristna. Det finns mycket som man kan göra tillsammans: fler gemensamma gudstjänster, lovsångskvällar, bibelsamtal. Det betyder jättemycket, och unga har inte samma förutfattade meningar om varandra som vuxna kan ha – det ökar sannolikheten för ett framgångsrikt samarbete.

Bibelstudium hjälper ideella att lära känna Svenska kyrkan

Bibelstudium ger en gemensam förståelse när man kommer från olika kyrkotraditioner menar Anna Söderström Wikell, kyrkoherde i Askersunds pastorat. FOTO: MADELEINE HÖGSANDER

I Askersunds pastorat finns flera ideella medarbetare med frikyrklig bakgrund.

– Historiskt finns en stark frikyrkotradition där man är van vid att engagera sig för kyrkan och det vill vi ta tillvara, och jag tror många upplever att de har en viktig uppgift i sitt engagemang, säger kyrkoherde Anna Söderström Wikell.

NÄR FRIKYRKORNA VÄXTE fram fanns en ömsesidig motsättning mellan dem och Svenska kyrkan. Idag är situationen anorlunda. Vikande medlemssiffror, men också en öppnare inställning, gör att både församlingar och människor närmat sig varandra. Många som tillhör

och har sitt andliga hem i en frikyrka är också medlemmar i Svenska kyrkan. Anna Söderström Wikell välkomnar utvecklingen men ser också utmaningar.

– Vi har låga trösklar och välkomnar mångfald. Samtidigt vill vi vara tydliga med Svenska kyrkans teologiska grund.

Historiskt har vi ofta haft olika bibelsyn, och olika sätt att se på exempelvis evangelisation och mission. Vi vill synliggöra vad som är Svenska kyrkans identitet men också lyssna in den erfarenhet som varje människa har med sig för att utmana oss själva.

Det handlar både om omsorg om den som är ny i Svenska kyrkan och fördjupad förståelse för varandra. Anna berättar att hon möter nyfikenhet och stor vilja till bibelfördjupning.

– Det finns en längtan att fördjupa sig i bibelordet, och det är roligt när jag som exeget får ge nya eller fler perspektiv på en text, ge bakgrund och kontext som är bra att känna till när vi läser.

VARJE TERMIN ORDNAR Anna fördjupningssamtal, det kan vara teologifrukostar där de tydligt jobbar med de frågor som har flera tolkningsvägar, något som också välkomnas av dem som funnits i Svenska kyrkan sedan länge. I fastan väntar fem samtal om stororden: synd, förlåtelse, försoning, frälsning och rättfärdiggörelse. Flera ideella har även fått fördjupad kunskap om Svenska kyrkan genom stiftets kurs ”Döpt till ett uppdrag”. Och inför lekmanaledda gudstjänster, som pastoratet tillämpar, jobbar man tillsammans med både upplägg och bibeltexter.

MARLENE W ANTONSON

Ekumeniska samarbeten är bra, men tänk på det här:

År 2025 är utnämnt till ekumeniskt år och gudstjänstfirande med andra trossamfund uppmuntras extra mycket.

– Det är fint med levande gudstjänstgemenskaper även med andra samfund, säger stiftsjurist Lotta Lind och berättar vad man bör tänka på.

HÖGMÄSSAN ÄR EN vanlig form för gudstjänst i Svenska kyrkans församlingar, och oftast den som utgör veckans huvudgudstjänst på söndagar. Då delas bröd och vin i nattvarden, vi

lyssnar till bibeltexter och predikan, sjunger psalmer och ber, allt enligt en bestämd ordning som återfinns i kyrkohandboken. När församlingar firar huvudgudstjänsten tillsammans med andra samfund kan man ändra i ordningen.

– Då är syftet att skapa relationer med andra kristna och då får man ge och ta. Det är viktigt att båda parter har inflytande och känner att ”det här gör vi tillsammans”, säger Lotta Lind.

Eftersom det ändå ses som ett avsteg från den vanliga ordningen måste

domkapitlet utfärda ett särskilt tillstånd. Det finns en generell dispens för att fira ekumenisk huvudgudstjänst på pingstdagen 2025, vid andra tillfällen måste man inhämta tillstånd. Initiativet till ekumenisk gudstjänst ägs av kyrko- eller församlingsrådet som samråder med församlingens präster och kyrkomusiker innan frågan skickas till domkapitlet. Efter domkapitlets besked fattar rådet sedan ett formellt beslut.

– Firar man återkommande gudstjänster tillsammans med andra sam-

Samarbete underlättade krisarbete

Anders Lennartsson, kyrkoherde i Örebro konstaterar att den etablerade samverkan bland Örebros kyrkor och trossamfund underlättade arbetet vid skjutningen på Risbergsska skolan.

ANDERS LENNARTSSON OCH flera av hans medarbetare var på en ekumenisk seminariedag när skjutningen på Risbergsska skolan ägde rum. Så fort han fick vetskap om vad som hänt reste sig Anders och flera medarbetare och började krisarbetet.

FOTO: ULLA-KARIN EKBLOM

– Vi åkte till sjukhuset där vi samverkade med imamen som också arbetar där och sedan gick telefonkedjan till de ortodoxa prästerna. Tack vare våra upparbetade kontakter känner vi varandra väl och det var lätt att mobilisera personer till sjukhuset och kommunens samlingspunkter.

– Vi hjälptes åt. Tack vare det mångåriga arbetet i det interreligiösa rådet kan även en svenskkyrklig präst trösta en muslimsk familj. Det här arbetet hade varit oerhört mycket svårare om vi inte redan samarbetat, berättar han.

NÄR FRÅGAN OM en minnesgudstjänst kom från kungen var det självklart att bjuda in de andra trossamfunden.

Kyrkor och samfund hjälptes åt med krisarbetet efter skjutningen på Risbergsska skolan.

FOTO: CATHRINE GUSTAVSSON

– Det var starkt att se regeringen sitta mitt emot de religiösa ledarna, och när de sedan hälsade på varandra, ett möte som nästan är omöjligt att få till. Några dagar senare hörde socialminister Jakob Forssmed av sig och ville tala med oss alla. Statsministern och kulturministern var också med och det var ett viktigt möte.

Svenska kyrkan hade en tydlig roll i det akuta skedet, att samla, skapa kontakt och samverka. Sedan har begravningsarna naturligt skötts av respektive

kyrka och samfund.

– Vi träffas och stämmer av men låter varje tradition ta hand om sin sorg. Vi är varandras stöd men går inte in på varandras områden, säger Anders som menar att det gamla fina Sverige som drottning Silvia efterlyste finns här.

– Skjutningen är fruktansvärd, men det normala här är att vi arbetar och lever sida vid sida, utan att ifrågasätta varandras religion, säger han.

MARLENE W ANTONSON

FOTO: LINN FORSDAHL

fund är det enklast att skriva in i sin församlingsinstruktion vilken ordning man använder vid dessa tillfällen. Eftersom församlingsinstruktionen antas av domkapitlet så slipper man inhämta tillstånd inför varje tillfälle.

Särskilt tillstånd ska sökas för ekumeniska huvudgudstjänsten, poängterar Lotta. Vid andra ekumeniska gudstjänster fordras inte tillstånd från domkapitlet.

Enligt kyrkoordningen får en präst leda en gudstjänst eller kyrkliga handlingar i annat trossamfund som Svenska kyrkan har ekumenisk samverkan med, så länge det inte står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Exempelvis finns överenskomelse med Ekumeniakyrkan så att församlingar lätt kan sluta lokala av-

tal. I Strängnäs stift finns även samverkan med andra trossamfund, med avtal som har arbetats fram lokalt.

– Det finns också exempel på när biskopen gett venia till personer så att de får predika i Svenska kyrkan. Vi uppmuntrar till lokala samarbeten. Det gagnar bygden och kristenheten på orten när man kan samarbete, säger Lotta Lind.

Vid frågor om ekumeniskt gudstjänstfirande så kontakta stiftsjurist Lotta Lind.

MARLENE W ANTONSON

Enhet

– en gåva men också en strävan

Den kristna gemenskapen kan vara en bångstyrig och yvig gemenskap, inte ens de första kristna var alltid sams. Ändå är uppdraget att sprida enhet vidare till hela samhället.

Bakom orden

Björn Cedersjö är ordförande i Örebro kristna råd sedan 2021. Tidigare lärare och skolledare på Örebro teologiska högskola samt direktör för Ekumenisk diakoni/kyrka-samhälle vid Sveriges kristna råd. Hans tema för 2025 i Örebro kristna råd är "Omslutna av Guds kärlek delar vi tro och liv i Örebro".

DET GREKISKA ORDET oikoumene, som har gett oss ordet ekumenik, betyder "hela den bebodda världen". Temat "Enheten i Kristus" påminner oss om att Gud älskar hela världen, inte bara kyrkan. Målet är således inte bara kyrkans enhet utan hela världens enhet i Kristus, ett rike präglad av kärlekens enhet, fred, rättvisa och hela skapelsens blomstring. För oss kristna är denna enhet både en gåva och en kallelse.

I somras var det 45 år sedan min dåvarande flickvän, numera fru, Majsan och jag stod framför vår vigselförrättare. Vi hade fått höra bibeltexten "de två skall vara ett kött". Pastorn lyssnade till våra ja till varandra och förklarade oss som äkta makar. I den stunden proklamerades något som både var ett faktum och något som vi skulle få arbeta med hela livet. Vi hade nämligen blivit ett, det var faktumet. Vi skulle förvalta och arbeta på det, det var uppgiften.

Det var inte svårt att säga ja den där stunden vid sjöstranden utanför Gnosjö. Det har däremot fordrat betydligt mer arbete att förverkliga det som vi då blev. Som två individer, lika och olika, skulle vi bli ett. Inte så att våra personligheter skulle utplånas eller att vi i allt skulle bli lika, det vore ju både en fysisk och psykologisk omöjlighet, och dessutom mot skaparens vilja.

Men vår gemenskap skulle vara en tvåsamhet i enhet. Och för att förverkliga det fordras den bestämda inriktningen att gemenskapen är en relation som måste vårdas genom överlåtelse, tid, nyupptäckter och ett växande förtroende. Det var ett faktum, och ändå något att arbeta med resten av livet.

Den kristna enheten har samma drag av gåva och uppdrag. Enheten i Kristus ska synas där människor lever och verkar. Synas där de många kyrkorna finns. Hur tar det sig uttryck?

APOSTELN PAULUS GER ganska många råd i sina brev, här ett exempel: "Jag uppmanar er alltså, jag som är fånge för Herrens skull, att leva värdigt er kallelse, alltid ödmjuka och milda. Ha fördrag med varandra i tålmod och kärlek. Sträva efter att med friden som band bevara den andliga enheten: en enda kropp och en enda ande, liksom ni en gång kallades till ett och samma hopp. En är Herren, en är tron, ett är dopet, en är Gud och allas fader, han som står över allting, verkar genom allt och finns i allt." (Paulus brev till Efesus 4:1-3)

Vi ska inte tro att de församlingar som grundades i den tidiga kyrkan var problemfria. Tvärtom. Såväl Apostlagärningarna som de

många breven i Nya testamentet vittnar om motsatsen. Mitt i den jublande glädjen över den nyfunna tron på Jesus fanns olikheter och konflikter av olika slag. Men Paulus utgår från att det i varje situation finns förändringsmöjligheter. I varje, eller åtminstone de flesta, situationer kan enhet och gemenskap växa. Hurdå? Paulus ger några råd: Genom att ha fördrag med varandra i tålmod och kärlek, genom att vara ödmjuka och milda, genom att med friden som band sträva efter att bevara den andliga enheten. Bevara enheten, därför att den redan är given i Kristus.

DET FINNS OLIKA typer av gemenskaper. För några år sedan gick jag tillsammans med 81 andra, mycket olika, män in i ett hus i Katrineholm. 15 minuter senare kom vi alla 82 ut och såg nästan likadana ut: likadana jackor, byxor, stövlar, handskar, hjälmar och kalsonger. Vi skulle göra repövning. Enhet i klädsel, javisst. Men inuti var vi fortfarande likadana som tidigare. Så långt från den enhet som Paulus beskriver! Vi var ju, med några få undantag, främlingar för varandra, och var det nästan i lika hög grad när vi skildes efter två dagar. Vår enhet var en funktionsgemenskap, inte en relationsgemenskap.

Men det är inte en funktionsgemenskap som Paulus uppmanar oss till. Det handlar knappast om en yttre enhet, samma utseende, samma arbetsuppgifter. I stället är det alltså den enhet som yttrar sig i kärlek, livsinriktning och ödmjukhet.

”Alla som hör till Kristus hör till alla som hör till Kristus.” Jag lärde mig de orden som ung student när jag läste en bok av den amerikanske Indienmissionären Stanley Jones. De har blivit vägledande för mitt sätt att tänka både om den församling jag är med i och i relation till de andra församlingarna på min ort och till kristna i hela världen. Det har format mitt arbete som lokal församlingsmedarbetare och ständigt utmanat mig att inte bara tänka utifrån min församlings sammanhang och intressen. Ständigt återkommer frågan: vad av det som vi gör skulle vi kunna göra tillsammans med andra, för att få en större trovärdighet och nå längre? Men inte bara för att vara mer effektiva, det är den givna enheten i Kristus det handlar om.

JAG ÅTERVÄNDER IBLAND till vad som sagts i stora ekumeniska möten. Så här skrev man till exempel i Kyrkornas världsråds möte i New Delhi 1961: ”Vi tror att den enhet som både

är Guds vilja och hans gåva till sin kyrka synliggörs, då alla på samma ort, som är döpta till Jesus Kristus och bekänner honom som Herre och Frälsare, genom den Helige Ande förs till en fullständigt förpliktande gemenskap med varandra, i det att de fasthåller vid samma apostoliska tro, förkunnar samma evangelium, bryter samma bröd, förenas i gemensam bön och står i ett gemenskapsförhållande, som för till vittnesbörd och tjänst för alla; och som samtidigt är förenade med hela kristenheten alltestädes och i alla tider på ett sådant sätt, att ämbete och medlemskap erkänns av alla, så att alla kan handla tillsammans och uttala sig gemensamt, allt eftersom tid och omständigheter liksom det uppdrag Gud betrott sitt folk gäller.”

Där är vi inte än. Men vi kan ta steg mot en större synlig enhet. Hur då?

Det handlar om att *se och möta varandra*. Människor är en brokig mångfald. Människor har skapelsegiven olikhet. Människor har olika åsikter. Enheten kan bara byggas genom att vi ser varandra. Ödmjukhet, medkänsla kan aldrig formas och uttryckas i ett vakuum.

”Vad av det som vi gör skulle vi kunna göra tillsammans med andra, för att få en större trovärdighet och nå längre?”

Den uppstår alltid i konkreta situationer mellan människor. Det är därför vi behöver mötas, inte bara i den egna församlingen utan tillsammans med andra.

Det handlar också om att *växa i förtroende för varandra*. Det är svårt att vara ett med den man inte litar på eller har förtroende för. Det är absolut bra att vi möts och firar gudstjänst tillsammans. Men vi behöver dessutom samtala med varandra, också om svårare frågor där vi kanske är oense. Ärliga samtal utifrån övertygelsen att vi som har gåvan att få vara kristna också är kallade att manifesteras den enhet som bygger broar och förståelse. Men ömsesidighet är svårt. Det handlar om att ge och ta. Hur blir det ett utbyte som man längtar efter och som betyder något på riktigt? Hur blir det en samverkan kring det som brinner i hjärtan? Liksom man i familjen tillhör varandra och håller ihop utan att man nödvändigtvis är överens i allt, är vi kallade att ”godta varandra, liksom Gud har godtagit oss” (Rom 14-15). Hur inkluderar vi varandra i stället för att konkurrera?

Jag tycker mycket om *Tio tumregler för god ekumenik*. I dokumenten, som är utgivet av Sveriges kristna råd, talas om att lyssna och vara nyfiken på varandra. Att sträva efter att förstå varandra på djupet. Att tolka varandra positivt. Att vilja det goda tillsammans.

KYRKAN ÄR KALLAD att tillsammans med alla goda krafter, motverka splittring, polarisering och krig. Trovärdig och rättvis fred innefattar många dimensioner: fred mellan människor, fred mellan länder, fred mellan trosriktningar och religioner, fred med skapelsen och fred med Gud. Det handlar om alla aspekter av det tillstånd av fred och frid som Bibeln kallar shalom och som personifieras i Jesus själv.

Ett konkret exempel fick vi se i samband med den fruktansvärda skolskjutningen i Örebro. Då öppnade kyrkorna snabbt sina dörrar för sörjande och oroliga. Det fanns relationer och förtroende mellan ansvariga inom kyrkorna som ledde till att man togs i bruk. Det fanns också förtroende från samhället. I flera av kyrkorna kunde människor tända ljus och möta

”Det är inte så enkelt. Äktenskap kan gå i kras trots att man inte vill det. Oenighet i en församling kan leda till splittring, det vet vi också.

en medmänniska för samtal. Flera gudstjänster och andra samlingar genomfördes där sorgen, smärtan och oron delades och människor gavs tröst och hopp, bland annat genom att sjunga ”Du omsluter mig på alla sidor och håller mig i din hand”. Här hade tidigare byggda relationer och förtroenden mellan olika religiösa företrädare en stor betydelse.

Ekumenik och enhet handlar alltid om relationer. Det handlar primärt om ”hjärta till hjärta”. Om Majsan och jag efter vår vigsel aldrig brytt oss om att arbeta med vår enhet skulle det inte blivit mycket av vår gemenskap. Vi behövde lära känna varandras bakgrund, historia, värderingar, och gemensamt möta de nya utmaningarna. Vår enhet var ett faktum och samtidigt en väg att gå.

Så är det också i ekumeniken. Den som vill låta det sinnelag som fanns hos Jesus Kristus råda hos en själv och i de relationer man står i får vara beredd att ge upp en hel del av sitt eget. Prästen som, efter en entusiasmerande heldag kring ekumenik, sa: ”Nu ska här hända

mycket, men det får inte påverka vårt ordinarie arbete” hade mycket kvar att lära...

Vi påminns också om att Paulus ord skrevs till en konkret församling. Enhet handlar först om vad som händer i de nära relationerna. Och där vet vi att det inte är så enkelt. Äktenskap kan gå i kras trots att man inte vill det. Oenighet i en församling kan leda till splittring, det vet vi också. Personliga relationer kan bryta samman, det har många av oss erfarenhet av. Tillvaron är fylld av sådana sår. Men det är sådana situationer som Paulus skriver till. Och därför blir ett tal om enhetens gåva och strävan en utmaning till var och en av oss till försoning och att bejaka varandra både i församlingen och mellan församlingarna. Åtminstone så långt det går. Paulus inser att det finns gränser. Han skriver i ett annat brev: Håll fred med alla, så långt det är möjligt och beror på er (Rom 12:18).

I DET EKUMENISKA mötet i Lund 1952 formulerade man det som fortfarande är en utmaning: ”Vi vill... allvarligt vädja till våra kyrkor att besinna, om de gjort allt, som är möjligt, för att praktiskt uttrycka Guds folks enhet. Borde inte våra kyrkor fråga sig själva, om de ha visat tillräcklig iver att möta andra kyrkor, och om de inte borde handlat gemensamt på alla punkter, där icke djupa åtskillnader i övertygelse tvinga dem att gå skilda vägar?”

Inom ekumeniken i Sveriges kristna råd arbetar man utifrån orden: Lära känna varandra på djupet för att världen ska tro och leva. Och då är vi tillbaka där vi började. Enheten i Kristus är en gåva till oss och samtidigt en kallelse att synliggöra. Och enheten är alltid insatt i missionens sammanhang: Guds längtan är mycket större än bara den kristna församlingens enhet. Det handlar om hela mänsklighetens enhet präglad av gemenskap, kärlek och rättvis fred.

Om några år är det 2000 år sedan Jesus korsfästes, dog och uppstod. I år är det 1700 år sedan det första kyrkomötet i Nicea år 325. Det är 100 år sedan ekumeniska mötet i Stockholm 1925. Vi uppmärksammar särskilt de ekumeniska steg som tagits, som ett uttryck för enhetens gåva och strävan. Sveriges kristna råd uppmanar oss alla att under detta år lokalt ta något ytterligare steg för att synliggöra den enhet som är oss given. Temat för 2025 är Tid för Guds fred. Hur kan du och jag i vår miljö, i en polariserad värld, bidra till att enhet, fred och försoning får ett större utrymme på den ort där vi lever?

Domkyrkoutställning skildrar människans väg mot Gud

Under våren visas utställningen *Vägen* av konstnären Samuel Sander i Strängnäs domkyrka. Temat för utställningen är hjärtats väg mot evighetens vida landskap, eller människans väg mot Gud. Vägen går genom fyra stadier: uppvaknande, rening, uppstigande och förenandet som gestaltats på fyra triptyker målade i olja. Vernissage är den 6 april kl. 12:30 och sedan pågår utställningen till 15 maj.

Utifrån utställningen arrangeras filosoficafé i domkyrkan, kl. 18:30 den 29 april och 6 maj, där man får tänka högt tillsammans med andra. Samtalen leds av Sofia Franzén, som är filosofisk praktiker. Kopplat till utställningen arrangeras även en

Målning av Samuel Sander, del av utställningen *Vägen*.

vandring på 3,5 km torsdag den 15 maj kl. 17.30. Den börjar vid triptyken och avslutas kl. 20.00 med stillhetens mässa i domkyrkan. Ingen föränmälan krävs.

Nypremiär för Edens barn på svenska

Den 14–15 juni ges tre framföranden av konsertvarianten av musiken *Edens barn* i S:t Nicolai kyrka i Örebro. Musikalen *Children of Eden* är skriven av Stephen Schwartz, också känd för musikalerna *Wicked* och *Godspell*, och översatt till svenska av Anders Lennartsson och Katarina Josephsson. Det här är en nedbantad version av den musikal som sattes upp 2015, men

flera av de artister och musiker som medverkade då gör det även nu, bland annat världsartisten Fred Johanson. Musikalen handlar om barnets vilja att bryta sig loss och utgår i första akten från berättelsen om Adam och Eva, medan andra akten utgår från Noaks ark. Biljetter släpps i april, mer information finns på församlingens hemsida.

Så här såg det ut för tio år sedan, när *Edens barn* sattes upp i S:t Nicolai kyrka i Örebro. I juni spelas den igen, men då i en mindre uppsättning.

FOTO: CECILIA ANDERSSON

Frossa i orgelmusik!

Under sista veckan i april bjuds det på vackra orgeltoner runtom i våra kyrkor. "Orgelfrossa – Landsbygdens orgelfestival" börjar annandag påsk med psalmodifestival i Taxinge kyrka och slutar söndag den 27 april med Finale Orgelkonsert i Härads kyrka. Däremellan blir det spännande

konserter varje dag i olika kyrkor, bland annat orgel-spa, filmmusik och musik för vigsel. Alla konserter har fritt inträde.

Frälsarkransen 30 år

I år har det gått 30 år sedan biskop Martin Lönnebo skapade Frälsarkransen.

Pärlorna i Frälsarkransen tillverkas för hand i Indien enligt bestämmelserna för Fairtrade. Arbetsgemenskaper i olika byar hjälps åt att göra dem. I samband med jubileet ger Verbum ut de nya sång- och andaktsböckerna *Pärlornas sånger*. Läs mer på sid 11.

Ida Bailar Edholm, representant för SKU, delar ut stipendiediplotet till Manne Höglund, en av körens medlemmar.

FOTO: KALLE BENG TZ

Stipendium till barnkör

Barnkören Tonfjärilarna i Svenska kyrkan i Örebro har fått ett musikstipendium på 10 000 kronor. Pengarna ska användas för att spela in specialskriven musik och ge ut den på Spotify. Musiken är skriven av körens ledare Mirjam Blomberg. Barnkören hör hemma i S:t Nikolai kyrka (Svenska kyrkan i Örebro, men har även bland annat sjungit på "Stad i ljus"-konserten vid Slottet).

– Vi har jätteroligt i kören. Ibland får man sjunga solo. Det är extra kul, säger Manne Höglund, körmedlem och den som fick ta emot stipendiediplotet vid utdelningen i S:t Nikolai kyrka.

Kyrkor och kyrkoliv – en ang

Nationell kulturarvskonferens i Strängnäs och Eskilstuna

Den 7–9 april hamnar hela Sveriges kyrkliga kulturarv i blickfånget. Då är det dags för den kyrkliga kulturarvskonferensen som är en del av överenskommelsen mellan Svenska kyrkan och staten. Konferensen är ett sätt att samarbeta och samverka i frågor som gäller de kyrkliga kulturvärdena och den här gången är det Strängnäs stift som är lokal värd.

”ETT LEVANDE KYRKLIGT kulturarv i en föränderlig tid” är rubriken på konferensen som samlar omkring 120 deltagare. Med ett försämrat säkerhetsläge, klimatförändringar och polarisering i samhället är samverkan och ett delat ansvar viktigare än någonsin tidigare.

Det brukar sägas att kulturarvet tillhör alla. Men vad menar vi när vi säger det? I överenskommelsen mellan Svenska kyrkan och staten uttrycks bland annat att Svenska kyrkan svarar för att de kyrkliga kulturminnena i framtiden är tillgängliga för var och en i minst samma utsträckning som för närvarande.

Att kulturarvet tillhör alla medför således ett ansvar för Svenska kyrkan att tillgängliggöra kyrkorummen för alla grupper i samhället. Men det är ett ansvar som delas av alla: Av Svenska kyrkans församlingar och pastorat som fastighetsägare, av staten genom länsstyrelserna som tillsynsmyndighet och av alla medborgare genom den kyrkoantikvariska ersättningen.

Vad ett tillgängligt kyrkorum är beror på perspektiv. Statens intresse ligger förstås huvudsakligen i kulturarvet, såsom Kulturmiljölagens portalparagraf (KML 1 kap 1 §) lyder: *Det är en nationell angelägenhet att skydda och vårda kulturmiljön.*

Svenska kyrkan målar med en bredare pensel. Kyrkoordningens tionde avdelning inleds: *Kyrkans erfarenhet visar att det behövs särskilda kyrkorum, avskilda för att tjäna församlingens gudstjänstliv, även om det inte är nödvändigt med särskilda lokaler för att Guds folk skall kunna samlas till gudstjänst. De helgade kyrkorummen är över hela landet tecken på Guds närvaro. De är för många förknippade med avgörande skeden i livet. De rymmer också mycket av en bygds identitet och är en del av det offentliga rummet. Kyrkorummet behöver vara tillgängligt för alla som söker sig till det.*

Nordanåskapellet, Katrineholm.

Kyrkliga kulturarvskonferensen

Svenska kyrkan och Riksantikvarieämbetet, som samverkar i den Centrala samrådsgruppen för det kyrkliga kulturarvet, står som värd för den kyrkliga kulturarvskonferensen i partnerskap med Strängnäs stift och i samarbete med motsvarande regional samrådsgrupp (där förtroendevalda och anställda i Svenska kyrkan, samt representanter från länsstyrelser och länsmuseum ingår). Konferensen anordnas vartannat år och värdskapet cirkulerar mellan stift. Dagarna 7–9 april kommer att pågå i Strängnäs och Eskilstuna.

Det kyrkliga kulturarvet är bärare av vår identitet och består av ritualer, högtider, kunskaper och spår av traditionella hantverk.

DET KYRKLIGA KULTURARVET utgörs av vad tidigare generationer skapat och hur vi i dag uppfattar, tolkar och för det vidare. Det är alltså ingenting statiskt, utan något som ständigt förändras och omformuleras. Varje tid bildar sin uppfattning om vad kulturarv är.

Varje kyrka är byggd efter rådande stilideal och hantverksmässiga tekniker. Senare omdaningar och renoveringar har satt sin tids prägel på uttryck och funktion. Genom att följa spåren bakåt i tiden ser vi maktstrukturer som förändrats, nya teologiska strömningar och kons-tideal, samt kyrkans inverkan på vår sociala, ekonomiska och administrativa historia. I detaljerna, som en kyrkas inredning eller konstnärliga utsmyckning, ser vi den lokalt präglade historien om behovet av att manifesteras makt och odödlighet, om människors gärningar och om lokala seder och bruk.

Det kyrkliga kulturarvet är alltså även muntliga berättelser och traditioner, sociala seder, ritualer, högtider, kunskaper och spår av traditionella hantverk. Att vårda det kyrkliga kulturarvet är att vårda byggnader och föremål, men också att tillgängliggöra alla de berättelser

elägenhet för hela Sverige

byggnader, muntliga berättelser och traditioner, sociala seder, Här är en bild på Boo kyrka.

FOTO: DAG FORSSBLAD

Så finansieras kulturarvet:

Kyrkoantikvarisk ersättning (KAE) är en statlig ersättning, en kompensation för det ansvar Svenska kyrkan tar för de kyrkliga kulturminnena genom bestämmelserna i Kulturmiljölagen (1988:950).

KAE ska täcka kulturhistoriskt motiverade merkostnader i samband med vård och underhåll och kan utgå till kyrkor, begravningsplatser, kyrkotomter och kyrkliga inventarier som är skyddade enligt 4 kap. Kulturmiljölagen.

Kyrkunderhållsbidraget (KUB) är ett inomkyrkligt bidrag och en del av utjämnings-systemet, ett stöd till kostnadskrävande vård- och underhållsarbeten på kyrkor.

Valla kyrka och Österåker kyrkogård.

som det kyrkliga kulturarvet rymmer.

Människor behöver förhålla sig till det materiella; bruka det, fylla det med handlingar, berätta om det. Det kyrkliga kulturarvet är unikt i det hänseendet, att det är levande och i kontinuerligt bruk.

Kulturarvet spelar en viktig roll för människors kulturella, sociala och religiösa identitet. Därför är kulturarv särskilt utsatt i orostider och ofta hotat i krig och konflikter. Genom att förstöra kulturarv, undergräver man också motståndarens kultur, identitet och rätt till den aktuella platsen. Vi ser det i många pågående konflikter i världen.

Kulturarvets betydelse förtydligas av att MSB (myndigheten för samhällsskydd och beredskap) har satt upp kulturarvet på listan över viktiga samhällsfunktioner under kategorin Demokrati och gemenskap.

ENLIGT ÖVERENSKOMMELSEN MELLAN Svenska kyrkan och staten ska parterna samarbeta och samverka i övergripande frågor som gäller de kyrkliga kulturvårderna. Det ska bland annat ske genom särskilda samrådsgrupper för frågor

Vintrosa kyrka.

som rör de kyrkliga kulturvårderna. Samrådsgrupperna skall vara forum för kunskaps- och erfarenhetsutbyte och skall bestå av representanter för kulturmiljösektorn och Svenska kyrkan.

Överenskommelsen reglerar frågor om kompetens, tillgänglighet och samverkan. Svenska kyrkan har åtagit sig att ha erforderlig kompetens i frågor som rör förvaltningen av de kyrkliga kulturminnena samt svara för att de kyrkliga kulturminnena i framtiden är tillgängliga för var och en i minst samma utsträckning som vid tidpunkten för relationsändringen.

Det är viktigt att förstå allt det här, när man ansvarar för ett så stort kulturarv som Svenska kyrkan gör. Annars ifrågasätts lätt varför vi ska förvalta byggnader och föremål, ibland på bekostnad av grunduppdraget. Så här 25 år efter relationsändringen och överenskommelsen är det tydligt att församlingar och pastorat i Strängnäs stift gör det och tar sig an det ansvaret med engagemang och kunskap, våra kyrkor, inventarier och begravningsplatser har aldrig varit så väl vårdade som nu.

MARIA LANTTO, STIFTSANTIKVARIE

Jenny Nordström

Namn: Jenny Nordström

Ålder: 40 år

Familj: Gift med Jesper, tre barn: Julie 2,5 år, Nilla 7 år och Ellie 16 år. Bor i hus i Glanshammar.

Gör: Kantor i Glanshammars församling, aktuell med tre psalmer tillsammans med Anders Lennartsson som ska provsjungas för nya psalmboken.

Instrument: Orgel och piano.

Att skriva musik är roligt men ingen lek. Kyrkoherde Anders Lennartsson har studerat psalmernas sjungna teologier och knådar ord och melodier tillsammans med kantor Jenny Nordström. De gör det bra, båda har fått Anders Frostenssons stipendium för textförfattande.

FOTO: CATHRINE GUSTAVSSON

Deras sånger ska provsjungas inför nya psalmboken

Kantor Jenny Nordström, har tillsammans med kyrkoherde Anders Lennartsson fått med tre psalmer bland de 200 psalmer som ska provsjungas inför utgivningen av nya psalmboken.

Hur reagerade ni när ni fick beskedet?

– Vi blev jätteglada! Med tanke på att det var cirka 10 000 bidrag så var oddsen sådär. Att vi fick med tre bidrag blev en glad överraskning!

Hur började ert samarbete?

– Vi har känt varandra sedan Anders konfirmerade mig när jag var 14 år. 2007 började jag arbeta som kantor i Glanshammar där Anders var kyrkoherde och vi upptäckte snabbt att vi jobbade bra tillsammans och började skriva sånger ihop. Även om vi inte jobbar i samma församling längre, fortsätter vi att skriva tillsammans.

Hur går processen till när ni skriver era psalmer?

– Oftast börjar Anders med en text och mailar mig. Ibland sjunger han in ett

röstmeddelande med en melodiidé. Jag justerar sedan ofta språket och orden för att passa min melodi. Inspiration är inget man kan tvinga fram, utan det gäller att ta tillvara på den när den dyker upp.

Är det något speciellt att tänka på när man skriver psalmer?

– Vi vill göra våra sånger användarvänliga, med enkel melodi och rytm, begriplig text och relevant innehåll. Man ska inte behöva vara en van sångare för att kunna sjunga med.

Musiken du själv skriver, har du någon genre eller målgrupp du helst skriver för?

– Jag tänker ingen särskild genre eller målgrupp när jag komponerar, men återkommer ofta till vissa musikaliska mönster. Jag utgår från textens känsla och låter den avspegla sig i musiken. Melodi och text bearbetas ofta flera gånger, och det gör jag och Anders tillsammans.

Hur var din väg till att bli kantor?

– Den var otydlig för mig, men klar för

Anders. Trots att jag varit aktiv i församlingen hela mitt liv hade jag aldrig tänkt på att jobba med musik. Jag skulle bli sjukgymnast. Anders såg potential i mig och anställde mig på ett kantorsvikariat trots att jag aldrig spelat orgel eller lett en kör. Med hans stöd och andra kollegor lärde jag mig snabbt. Efter vikariatet erbjöds jag tjänsten förutsatt att jag gick en kantorsutbildning. 2010 tog jag min kantorsexamen och har varit kvar i Glanshammars församling sedan dess.

Vad är roligast i ditt arbete?

– Variationen! Att få musicera själv och med andra, dela människors högtidsstunder, undervisa orgelelever och konfirmander. Mitt hjärta klappar extra för körsångarna. Jag älskar att både vara traditionsbärare och förnyare av kyrkans musik och gudstjänstliv. Det är spännande att arbeta i olika kyrkorum och testa nya saker, vilket jag verkligen fått göra i Glanshammar. Man kan också boka mig och Anders för olika musikaliska sammanhang, till exempel konserter eller skrivarkonferensworkshops.

HELENA ISAKSSON

Samtalsforum *barn och teologi*

Ht 2025. Välkommen till ett samtalsforum om barn och hur vi arbetar teologiskt tillsammans. Vi ställer stora frågor och söker tillsammans svar utifrån egna erfarenheter. Som resurs i samtalen använder vi också artiklar, poddar och gäster. Allt material är gratis och kommer delas digitalt. I Strängnäs och digitalt. Anmälan senast 10/6.

Alla kurser och utbildningar hittar du här:
www.svenskakyrkan.se/strangnasstift/utbildning

April

4/4 Mary Mitt: digitalt samtal

Ett tillfälle för dig som handleder någon i arbetsträning att dela erfarenheter och bolla aktuella frågor tillsammans med kollegor. Öppet samtalsforum på initiativ av Strängnäs, Karlstad och Västerås stift. Ingen anmälan.

4/4 Webinarium: Forskartimme

Kyrkans och samhällets sociala insatser från antiken till 1500-talet – idéer aktuella än idag. Tuija Nieminen
Kristofersson senaste bok är en sammanfattning av internationell forskning om samhällets syn på fattiga och fattigvården i praktiken. Anmälan senast 31/3.

11/4 Diakonisamtal i Strängnäs

Marit Norén från kyrkokansliet gästar oss. Temat handlar om hur vi motverkar och hanterar sexuella övergrepp i Svenska kyrkan, och om våld i nära relationer som är ett allvarligt samhällsproblem. Vi samtalar om de möjligheter och den roll Svenska kyrkan har för att förebygga våld och stödja våldsutsatta. Anmälan senast 31/3.

28–29/4 Presidiekonferens

Utbildning för församlingarnas presidier på stiftsgården Stjärnholm. Med anledning av att 2025 är ett ekumeniskt år har årets presidiekonferenser temat *ekumenik*. Anmälan senast 28/3.

Maj

3–4/5 Barnkörsläger

Stiftets barnkörer möts på stiftsgården Stjärnholm och sjunger tillsammans under ett dygn. Körsångarna och körledarna inspireras av en utomstående ledare. Tillsammans får vi känna kraften i sånger som ger energi, hopp om livet och sångglädje. Anmälan senast 1/4.

6/5 Diakonisamtal digitalt

Öppet diakonisamtal med fokus på delande och aktuella teman inom diakoni. Syftet är att stötta varandra, dela idéer och behov. Introduktion, utbyte och reflektion. Du möter kollegor i församlingar samt stiftsdiakoner. Ingen anmälan.

10/5 Konfirmanddag på Stjärnholm

Det blir en dag full av skratt, goda möten, roliga aktiviteter och intressanta workshops. I år är rapparen och innebandyspelaren Simon Möller vår inspiratör. Biskop Johan är på plats under dagen och avslutar med en sprudlande mellanmätta. Anmälan senast 31/3.

13/5 Webinarium:

Nya socialtjänstlagen och förändringar i socialförsäkringarna
Beslutade förändringar och förslag i utredningar presenteras på ett övergripande sätt. Ett samarbete mellan Stockholm, Strängnäs och Växjö stift tillsammans med nationell nivå.

15/5 Nätverk för dataskyddsfrågor

Ett nätverk för Strängnäs stifts församlingar, pastorat samt stiftskansli för erfarenhetsutbyte i GDPR-relaterade frågor som är nödvändiga för att efterleva dataskyddsförordningen. Vi kommer att variera mellan diskussion, utbildning, information och delge varandra goda exempel. Anmälan senast 12/5.

Längre fram

Ht 2025 Livslångt lärande i församling

Utbildningen ger teologiska och pedagogiska perspektiv med syftet att stärka församlingen som miljö för livslångt och generationsöverskridande lärande. Utbildningen utgår från ett helhetsperspektiv och är ett samarbete mellan flera stift och Enskilda Högskolan Stockholm (EHS). 27 aug 2025–16 jan 2026, digitalt och fysiskt. Anmälan senast 10/6.

2025/2026 Barnledarutbildning

Utbildning för dig som behöver grundläggande pedagogik och/eller teologi i ditt uppdrag som församlingsmedarbetare för barn och familj (barn i åldrarna 0–12 år). Utbildningen behandlar tre delar: Svenska kyrkans grund, pedagogens uppdrag och barnet som rättighetsbärare. Anmälan senast 15/6.

Ett väggfäste berättar

2025 BRINNER MÅNGA ljus på den kristna kyrkans gräddtårta.

Vi firar att det är 1700 år sedan runt 250 biskopar och teologer möttes i Nicea för att under kejsare Konstantins överinseende bilägga ett antal läromässiga konflikter och fastställa en gemensam troslära för kristenheten.

Vi firar, tillsammans med våra romerskt katolska vänner, att påven Fransiskus i enlighet med en över 700 år gammal tradition åter samlar de troende till ett "jubelår" som en möjlighet att fördjupa sin tro med förnyad energi.

Och i Stockholm/Uppsala firar vi att det gått 100 år sedan ärkebiskop Nathan Söderblom välkomnade 600 delegater från 36 länder till det ekumeniska fredsmötet i Stockholm och Uppsala.

Tre viktiga händelser som den påminns om som, på besök i Uppsala, vandrar Biskopsgatan fram och tittar upp mot det vackra Dekanhuset.

För där, på husets gulputsade kortsida mot domkyrkan, sitter ett väggfäste i metall med kopplingar till ett livsöde, en person utan vars aktiva insatser två av de där ljusen kanske aldrig stuckits i tårtan.

Väggfästet sitter där sedan den tid när Uppsalas gator ännu trafikerades av spårvagnar. Det stabiliserade vajern till kontaktledningen.

Mannen "bakom väggfästet" var major Anders Sjöstedt, skåningen som flyttade till Uppsala, blev en inflytelserik (och tidvis rätt förmögen) entre-

prenör och samhällsmedborgare och – inte minst – en synnerligen lojal och betydelsefull medarbetare till Nathan Söderblom.

Den socialt engagerade majoren lovade ursprungligen att betala för konferensen, men tvangs ta tillbaka löftet när konjunkturen vände nedåt och han förlorade stora delar av sin förmögenhet. Men han tog nya tag och övergick i stället till att på ideell basis hantera allt ekonomiskt och praktiskt kring konferensen.

Sjöstedt var en av delägarna i Uppsalas spårvägar. Väggfästet på dekanhusets fasad är ett konkret minne från den verksamheten, och för mig en påminnelse om det avgörande i att vara ordets görare – inte bara dess hörare.

"Alla kan inte göra allt men alla kan göra något och om alla gör sitt så blir allting gjort", utifrån den hållningen drog major Sjöstedt sitt strå till den ekumeniska stacken. Han kunde visserligen inte längre bekosta konferensen, men han kunde annat – ha koll på papper och processer och i det möjliggjorde han något stort. Han bidrog till att föra kristenheten ett stort steg framåt mot en framtid i Niceas anda.

Så sänd gärna major Sjöstedt en tack-samhetens tanke när du kollar ditt eget "väggfäste" och tänder ljusen i 2025 års festtårta. "For He's a Jolly Good Fellow".

BISKOP JOHAN DALMAN

